

Ștefan OPREA

A muri din dragoste!

Două personaje diametral opuse se întâlnesc în piesa lui Tankred Dorst *Fernando Krapp mi-a scris această scrisoare*: un bărbat dur, coborât din pragmatismul cel mai banal al vieții, și o femeie delicată, de esență literară, nutrită romantic de cărțile pe care le citește; două sfere perfecte care, aparent, nu pot fi tangente. Secante – nici vorbă. Și totuși, Dorst produce o minune, o magie. Când și cum se petrece magia aproape că nu ne dăm seama; e taina creatorului și a operei sale. De ajuns că se petrece: iubirea, cu care personajele par a se juca pe parcursul întregului spectacol, iubirea, care pare a nu fi decât „bibelou de porțelan”, izbucnește în final puternică, dominatoare, împlinindu-se prin moarte. Iubirea Iuliei atinge absolutul; femeia moare pentru că dincolo de absolut nimic nu mai poate exista, iar drumul până acolo a însemnat cheltuire și ardere a ființei. Iar Fernando, omul atât de sigur de el, atât de puternic și

Teatrul Tineretului din Piatra Neamț – **FERNANDO KRAPP MI-A SCRIS ACEASTĂ SCRISOARE** de Tankred Dorst (în colaborare cu Ursula Ehler); după povestirea *Nimic altceva decât un bărbat* de Miguel de Unamuno. Traducerea: Victor Scoradeț. Regia: Cristian Juncu. Scenografia: Andreea Mincic. Muzica: Cristian Juncu (teme din Saint-Saëns). Coregrafia: Clara Flores. La chitară: Daniel Albu. Lumini: Romeo Nahoi. Distribuția: Dan Grigoraș (*Fernando Krapp*), Gabriela Crișu (*Iulia*), Daniel Beșleagă (*Contele*), Tudor Tăbăcaru (*Tatăl*), Brândușa Mircea și Adrian Comaniciu (*medici psihiatri*).
Data premierei: 25 septembrie 1999.

de circumscris pragmatismului vieți, aparent insensibil și evident grobian, se aprinde dintr-odată și arde definitiv, ca o flacără miraculoasă. Dorst e antididactic și personajele lui nu parcurg procese psihologice, cu motivații și determinări îndelung elaborate; ei nu explică nimic, pentru că orice explicație logică ar anula taina, miracolul prin care iubirea cuprinde ființa. Dacă am încerca să explicăm ce s-a petrecut în ființa lui Krapp, ce lucrare miraculoasă a făcut asupra lui iubirea Iuliei, am năruți toată aura de mister, de vis, de frumusețe. Tânărul regizor Cristian Juncu a înțeles foarte exact aceste lucruri și a păstrat inefabilul textului ca pe caratul cel mai prețios. Spectacolul lui are mister; undeva, în falduri de lumină care cad cu discreție de sus (și care ne-au amintit de fascinanta cortină de lumini din *Orfanul Zhao*), punând în valoare, ingenios, personaje și obiecte, gesturi, atitudini și priviri

încărcate de sens; apoi în muzica învăluitoare (Saint-Saëns) ce inundă uneori universul scenei, sau în obsedantele sunete de chitară care însoțesc permanent evoluția personajelor se insinuează taina acestei tulburătoare povești de dragoste. Clipă de clipă, se acumulează un fior, o tensiune, o suspensie emoțională, o așteptare interogativă care va primi în final răspunsul-surpriză: iubirea a învins. Cele două sfere care, inițial, păreau incompatibile s-au contopit, prin iubire, în moarte. Ființele s-au desprins de contingent atingând absolutul. Ceea ce părea – la o privire ordinară – a nu fi altceva decât scene din viața conjugală, cu clasicul și banalul triumphi, ni se dezvăluie, în final, ca un miracol al împlinirii prin visul iubirii. Spectacolul, frumos prin simplitatea și discreția montării, cu un desen scenic elegant, se desfășoară secvențial, tăiat frecvent de cortina de întuneric

(timp în care recuziterii, aflați și ei permanent în scenă, intervin cu cele necesare), fără ca aceasta să-i afecteze cursivitatea, căci un chitarist aflat la vedere – liant ingenios – întreține tensiunea și emoția.

Adevărate surprize ne-au oferit interpreții – actori din noua generație a teatrului: Gabriela Crișu și Dan Grigoraș. Aflată la al doilea rol pe scena nemțeană, actrița evoluează cu siguranță într-o partitură dificilă, cu stări emoționale de o mare diversitate presupunând treceri rapide dintr-un registru în altul. Mișcarea și gestică, privirile și vocea, frumusețea corporală și tonalitățile – toate se adună armonios în jocul ei nuanțat, dovedind o exactă înțelegere a personajului. Dan Grigoraș e un Krapp construit din linii precise: un caracter aparent monoton în atitudinile lui grosiere și în siguranța de sine, nelăsând să răzbată la suprafață nici o undă din ceea ce va însemna surpriza finală. Singurul reproș pe care i-l facem e excesul de grobianism din scena în care mănâncă un pepene.

Mai joacă în acest spectacol – cu adecvarea necesară și cu judicioase nuanțe – Daniel Beșleagă și Tudor Tăbăcaru.

Gabriela CRIȘU

